

Dziennik K. A. J. wychodzi codziennie wieczorem z wyjątkiem niedziel i świąt. Numer pojedynczy w Krakowie i Lwowie kosztuje 10 centów.

Przedpłata wynosi:

Table with columns for location (W Krakowie, W Lwowie, W Austrii, W Prusach, W Francji, W Belgii, W Szwajcarii), frequency (rocznie, kwartalnie, miesięcznie), and price.

KRAJ

Przedpłata przyjmuje Administracja dziennika KRAJ, wszystkie Urzędy pocztowe austriackie i zagraniczne, oraz niżej wymienione agencje Redakcja, Administracja i Ekspedycja miejscowa w Krakowie ulica Mikołajska 1. 48a.

Agencje przyjmujące przedpłatę. W Krakowie: M. Dworski, Skład papieru Ż. J. Wywiakowskiego, księgarnia J. Czecha, handel Wiersuchowski, Biuro zlecań A. P. Swierczewskiego i Spółki przy Ulicy Szwajki N. 307. — W Lwowie: Księgarnia Gubrynowicza i Semida.

Kraków 12 grudnia.

Walka stronnictwa feudalnego z rządem i izbą deputowanych zakończyła się nareszcie zwycięstwem dwóch ostatnich czynników. Ordynacja powiatowa przeszła ostatecznie w izbę panów w większości 116 głosów przeciwko 81.

stow dużnaczym, a niezgody w łonie ministerstwa, trzymanie się z daleka ks. Bismarka i samo nawet zamianowanie parów należących przeważnie do stronnictwa konserwatywnego, jest najlepszą ilustracją minionego kryzysu.

narchji pruskiej, to nie powinny grzeszyć taką jednostronnością i wyłączością, jakiej mamy dowody w ustawodawstwie kościelnym ostatnich czasów i rozporządzeniach dotyczących w. ks. poznańskiego.

Sprawy sejmowe.

Zasady wykupu prawa propinacji, ułożone przez komisję administracyjną sejmową, są następujące: 1. Prawo propinacji, t. j. prawo wyłączenia wyrobu i wyszynku gorących napojów propinacyjnych...

19. W ustawie o wykupie prawa propinacji mają być zawarte postanowienia względem uregulowania i zabezpieczenia propinacyjnego prawa wyszynku. 20. W certyfikatach wydawanych tym uprawnionym, którzy swoje prawo propinacji wykonywali na wsi, oznaczone będą karzemi i szynki do wykonywania prawa wyszynku...

19. W ustawie o wykupie prawa propinacji mają być zawarte postanowienia względem uregulowania i zabezpieczenia propinacyjnego prawa wyszynku. 20. W certyfikatach wydawanych tym uprawnionym, którzy swoje prawo propinacji wykonywali na wsi, oznaczone będą karzemi i szynki do wykonywania prawa wyszynku...

do preliminarza wydziału krajowego z r. 21.326. VII. Zasiłki dla zakładów dobroczynności. Dla szpitala Sióstr Miłosierdzia w Lwowie, preliniuje wydział krajowy 840 złr., a dla szpitala Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie 158 złr.

GAWĘDY MATKI

Nie dziw zatem, że kto dziś tego hałaśta nie uznaje i sprzeczne z nim zdanie w jakiegokolwiek formie objawia, słusznie ściga na siebie zarzut, że powoduje się nieszlachetnymi podbudkami, interesem osobistym lub koteryjnym.

Ważędzie teraz w dziedzinie etyki i pedagogii, ruch podwojony i liczne dzieła świadczą o gorliwej pracy około reform edukacyjnych i szkolnych. I u nas, choć powoli, w szkole widać, jak się zmienia.

Mimo humanitarnego wykształcenia i tendencji, ona sama nie jest wolną od konserwatyzmu w zasadach i od uprzedzeń kastowych, które zapewne mimo jej woli w „Gawędach” na jaw wychodzą.

Że to zaniedbanie moralne, w pierwszym okresie życia, jest źródłem wad już niewykonalnych i następstw najfatalniejszych — na to zgadzamy się z autorką jak najzupełniej.

W dalszym ciągu rozprawy logicznie i konsekwentnie jest podniesienie dwóch ważnych jeszcze zadań w pierwszym okresie wychowania, to jest wpojenie zasad moralnych i przyzwyczajenie dziecka do pracy.

Wczesne cięgie zajęcia przyzwyczaiłyby chłopczyka do pracy, zapewne, ale najprędzej do machinalnej, bezmyślniej tylko, tłumnie w nim swobodę ducha.

dowodem byłoby zamianowanie komisji do zbadania projektu rządowego. Już to pierwsze można powiedzieć usępowo było dobrze przyjętym przez rządową i liberalną, i pozwalało rachować na jeszcze większą powolność ze strony izby panów. Na poufnych naradach frakcji Stahl uchwalono stanowczo się powstrzymać od odrzucenia w całości projektu rządowego, jak to miało miejsce przed kilku tygodniami, aby nie ściągając na siebie całego odium ze strony społeczeństwa niemieckiego. Walka frakcji Stahl podczas obecnej kadencji ograniczyła się na stawianiu poprawek, które miały za zadanie zmienić do gruntu projekt rządowy. Lecząc głosowanie po naradach przedwstępnych wypadło na niekorzyść frakcji Stahl. Projekt rządowy otrzymał się większością 114 głosów przeciwko 87. Zwyczajowo liberalnej części izby panów należy przypisać nadzwyczajnym usilowaniom z jej strony. T. z. „nowa frakcja“ izby panów ściągająca wszystkie swoje siły w d. 7 grudnia, podczas gdy wielu członków Stahl nie było obecnych przy głosowaniu.

Niektórzy zaś z członków dawniejszej większości głosowali tym razem za projektem rządowym; inni znowu wstrzymali się od głosowania. Los więc ordynacji powiatowej zdaje się być stanowczo rozstrzygniętym, chociaż z drugiej strony frakcja Stahl nie traci zupełnie nadziei i gotuje się do ostatecznej walki.

Po niepowodnym rezultacie narad członkowie dawniejszej większości natychmiast się zebrałi na poufną naradę, na której, jak się domyślały dzienniki, urządzono jeszcze raz spróbować szczęścia przy ostatecznym głosowaniu, i wytyczyli wszystkie siły do zwalczania projektu rządowego. Natychmiast po poufnej naradzie zwołano nieobecnych w Berlinie członków izby panów, a należących do frakcji Stahl, aby się stawiłi na czas ostatecznego głosowania. Pomiedzy innymi członkami izby panów, Polacy (w liczbie 12) wstrzymali się także od głosowania, czem niemniej się przyczynili do zwycięstwa nowej frakcji. Chociaż stronnictwo feudalne przez ściąganie wszystkich swoich sił rachuje na zwycięstwo, chociażby większością jednego głosu, lecz zdaje się, że nadzieje te mało uzasadnione; przynajmniej tak można sądzić z rozpaczyliwego tonu prasy feudalnej.

Nie nie pomogły najemutniejsze przepowiednie mówców stronnictwa feudalnego o upadku monarchii niemieckiej, o wstrząśnieniu podwalin gmachu politycznego, socjalnego i rewolucji, jako niezbędnym rezultacie przyjęcia projektu rządowego. Na podobnych prorocztwach we własnym interesie znają się wszyscy bardzo dobrze. Takie głosy dawały się niegdyś słyszeć w Prusach w czasach znakomych reform Steinwaj Hardenberga, którym Prusy zwyciężyła dzisiejszą swą wielkość; podobny los spotka i dzisiejsze prorocztwa zwycięzców przy głosowaniu przedwstępnym frakcji izby panów. Ordynacja powiatowa nada zupełnie odmienny charakter wewnętrzny rozwojowi Prus i rozszerzy ich wpływ na inne prowincje cesarstwa niemieckiego.

Król pruski w liście do Frankenberga-Ludwigerdorfa, członka izby panów, powiada, że w chwili obecnej w Prusach ilość urzędników wynosi 62,000. Wszyscy są łąc płatni i żądają podwyższenia swych pensji. Z każdym rokiem liczba ta będzie jeszcze wzrastać. A więc i pod tym względem król bardzo wiele rachuje na ordynację powiatową i prosi swoich przyjaciół o popieranie projektu rządowego.

Kronika potoczna i rozmaitych.

Wczorajszy wykład ks. Kalinki ściągając do sali akademii nauk liczną publiczność, która w oczekiwaniach swoich nie została zawiedziona.

Dawno już w sali tej nie pamiętamy tak znakomitego wykładu jak wczorajszy. Ks. Kalinka przedstawił ustep z dziejów Polski między konstytucją 5 maja a 2 gim rozbiorem Polski i wyświetlił stosunki dyplomatyczne między Polską a ościennymi mocarstwami w tym krótkim okresie czasu. Głównie zaś starał się wykazać przyrzeczenia dla Polski usposobienie cesarza austriackiego Leopolda i ministra jego Kaunitza (?), który choć skłonił Marię Teresę w r. 1772 do przystąpienia do dziła rozbioru Polski, w dwadzieścia lat później drugiemu rozbirowi się sprzeciwił, niechając zawodu swego politycznego zamkanką tak niemoralnym czynem. Brzmi to wszystko wprawdzie trochę nieprawdopodobnie, tak jak cała apologia niedołęznego cesarza Leopolda wygłoszona przez szan. prelegenta nie miała mocy przekonywującej; niemniej jednak powtarzamy, że wykład wczorajszy mógł tylko wzmocnić w nas przekonanie, że ks. Kalinka jest może najznakomitemym dzieł historykiem naszym. Jego przedstawienie rzeczy jest tak żywe, jak gdyby opowiadał dramata jakiegoś znanego i sławnego człowieka. Dla charakterystyki osób które odznacza dzieło ks. Kalinki o Stanisławie Augustu, cechowała również wczorajszego wykład. Przy tytułach wysokich zaletach, jakie posiada wykład historyczny ks. Kalinki, zaiste zbytecznym są owe ozdoby frazowe, które ks. Kalinka zwręcznie wplata jako captatio benevolentiae pewnych sfer i szerszej publiczności. Ale są to powiedzielibyśmy kapryśne dodatki o które nie warto się kłócić, robią one na nas wrażenie takie jak owe kamienne żaby i naszurczki, któreimi budowniczo wie gotyccy lubili przyozdabiać proste i wzniosłe linje pięknych swych arkad i ostrołków.

Odcezy. — Jutro w piątek dnia 13 grudnia o godz. 6 wieczorem, na dochód tow. wzajemnej pomocy uczniów wczesniej jagiellońskiej, w sali „ow. naukowej, będzie miał odcezy publicy dr. Adam Bełcikowski; z „Literatury polskiej.“

Teatr. — W sobotę przedstawioną będzie na naszej scenie znana komedia Szekspira „Kupiec wenecki“ na benefit p. Rychtera. Głównie to nazwisko znakomitego artysty nie potrzebuje już żadnej reklamy, zachęcającej do ściągania publiczności, by złożyć hold weteranowi polskiej sceny. P. Rychter chciał grać „lwa zakochanego“ Ponsarda, wyjazd jednak p. Leszczyńskiego spowodował tę zmianę.

P. Klementy Merunowicz, b. profesor gimnazjum św. Jacka w Krakowie, mianowany został właśnie inspektorem uniwersytetu warszawskiego.

Tarnów, 10 grudnia. — Dnia 12 stycznia 1873 r., o godz. 10 z rana, odbędzie się w VII klasie gimnazjalnej, w zabudowaniu seminarjum, walne zgromadzenie członków tow. pedagogicznego oddziału tarnowskiego.

Porządki obrad: 1. Sprawozdanie z czynności wydziału. 2. Sprawa gimnastyki. 3. Sprawa wyższej szkoły żeńskiej. 4. Sprawa urzędzenia szkoły publicznych. 5. Sprawa bibliotek.

6. Odcezy p. Bronisława Trzaskowskiego: „O fizjologii głosek.“ 7. Wniosek podania petycji o dodatek tytułem droższymi z funduszu przez wysoki sejm na cele szkolne przeznaczony. 8. Odcezy Edwarda Gabrylskiego: „O wadach w obecnym ustroju szkół ludowych. Część IV.“

Daremnie po dwakroć zwoływaniu zgromadzenia, zmusza wydział do zwroczenia uwagi szanownych członków, że doniosłość spraw powyższych, niemniej własny ich interes, a przedewszystkiem honor towarzystwa wymaga, ażeby przynajmniej w chwilach dla naszego szkolnictwa tak ważnych, jak dzisiejsze, nie zechcieli brakiem swego udziału w naradach, udaremnić rzetelnych usiłowań zarządu.

Edward Gabrylski, sekretarz.

Gwiazda. — W poniedziałek odbył się w stowarzyszeniu „Gwiazda“ we Lwowie wieczorek poświęcony pamięci Wincentego Pola. P. Wł. Zawadzki opowiadał licznemu zgromadzonemu członkom o życiu zgasłego wieszca.

Podzień wczesniej lwowskiej gorliwie zajmuje się, jak donosi Gaz. Nar., zbieraniem między sobą składkę na pomnik dla autora „Pieśni Janusza.“

Jan Majewski, b. oficer wojsk polskich przed i w roku 1831, zmarł dnia 6 b. m. na cholere w Kamienniej Górze koło Magierowa. Pomimo lat 70 i kilku odniesionych koleżeń i zdrowy, w kilka godzin uległ straszliwej chorobie. Znakoinita wiedza, zność i ułożoność, połączona z rzadką starannością, cechowały zasłużonego krajowi weterana. Cześć jego pamięci.

Książki uicicy: Bojarski, Sieniewicz i Starikiewicz, wypędzeni przez rząd rosyjski z Kongresówki, stanęli już w Rzymie i mieli posłuchanie u Papieża wraz z wszystkimi innymi księżmi w Rzymie przebywającymi.

HOTEL VICTORIA. Przejchali: Włoz. hr. Dądzuszycki w. d. Jan hr. Zamojski w. d. Julja Kownacka ob. z Galicji; Piotr Winkler agent; Max Fichdor agent; Henr. Briening dyr. banku z Wiednia; N. Kallir bankier z Brodów; Wacław Ostaszewski agent z Jassów.

HOTEL SASKI. Przejchali: Stan. Górski z żoną w. d. z Wołynia; Aleks. k. Lubomirski w. d. z Wiednia; Gustaw Friemann art. skrzypek z Berlina; Józef bar. Baum w. d. z Kopytówki.

Wiadomości urzędowe.

Podaje się do powszechnej wiadomości, że c. k. trybunał państwa odbywać będzie w roku 1873 co trzy miesiące swoje regularne posiedzenia, rozpoczynające się 29 stycznia, 24 lutego, 10 lipca i 22 października.

Z c. k. trybunału państwa. Wiedeń 7 grudnia 1872.

Zastępca prezidenta trybunału państwa. Apfalter mp.

Wyciąg z dziennika urzędowego Gazy Lwowskiej z dnia 4 i 5 grudnia.

Edykta. Krajowy sąd krakowski uznał Joannę Gettwerz za Białą za cierpiącą na umyśle i bezwłasnowolną; kurator Jan Gettwerz. Sąd pow. w Medenicach wywa spadkobierców Haryta Puryja w Lityni; kurator Fedjo Puryj. — Lwowski sąd kraj. zawiadania wierzycieli Michała Widitza, iż depozyt pod nazwą wierzycieli M. Widitza, uznano za przepaży; kurator dr. Sermak. — Krakowski sąd kraj. zawiadania Alfreda i Celestyna hr. Wodzieńskich o pozwie Stan. Szwantowskiego pto 43,000 zła; termin do rozprawy 28 b. m., kurator dr. Samelson. — Krakowski sąd krajowy zawiadania S. Sonnenscheina o nakazie zapłaty 1000 zła na rzecz A. Holcera; kurator dr. Schaezel. — Tarnowski sąd obw. ustanowił dla H. Kurzeilla, w sprawie sprzedaży dóbr Parkos, kuratorem dr. Tokaiza. — Lwowski sąd krajowy ustanowił dla A. Popiela w sporze z J. Tyżskowskim, kuratorem dr. Pomianowskiego. — Krakowski sąd kraj. zawiadania A. i E. Wodzieńskich o pozwie St. Szwantowskiego pto procentu od kapitału 43,000 zła; kurator dr. Samelson. — Krakowski sąd kraj. zawiadania J. Maschlera o nakazie zapłaty 652 i 600 zła, na rzecz firmy „Wertheimer et Jonas“ w Wiedniu, tudzież 814 zła, na rzecz firmy „Seidel et Prossnagg“ w Wiedniu; kurator dr. Hajdukiewicz.

Licytacje. W sądzie pow. w Lubaczowie dnia 14 stycznia, 13 lutego i 20 marca, realność 1. 24 w Borowej górze. — W sądzie pow. w Peceziźnie, dnia 10 grudnia, 29 stycznia i 27 lutego, gospodarstwo 1. 263 w Kosmaczu. — W sądzie obw. w Tarnowie, dnia 17 grudnia, 17 stycznia i 17 lutego, realność 1. 50, tamże. — W sądzie pow. w Mielnicy, dnia 28 stycznia, 25 lutego i 22 kwietnia, realność 1. 71, a dnia 14 stycznia, 11 lutego i 11 marca, realność 1. 20 w Krzyżcu; następnie dnia 14 stycznia, 11 lutego i 11 marca, realność 1. 10 w Mielnicy. — W sądzie obw. w Tarnowie, dnia 13 stycznia i 14 lutego, realność 1. 50 tamże. Konkurs. Posady sędziów powiatowych: w Podgórzu, Krzeszowicach, Liszczach i Bochni.

Obwieszczenie. Obieg poczt osobowych między Lwowem a Jarosławem przez Żółkiew został zmieniony.

Gospodarstwo przemysł i handel.

Wystawa powszechna w Wiedniu. Czytamy w Weltausstellungskorrespondenz: W skutek konferencji zarządów austriackich kolei żelaznych, odbytych dnia 29 października

dla porozumienia się w sprawie ułatwienia jazdy w czasie wystawy wiedeńskiej, odbyło się 4 listopada zgromadzenie, na którym pojawili się także delegaci zarządów zagranicznych kolei żelaznych. Postanowiono ułożyć tak znaczne ułatwienia, że choć zwiedzenia wystawy podniecna zostanie, nawet w niezamierzony części publiczności. Dla zachowania jednolitego kierunku otrzymała dyrekcja kolei północnej cesarza Ferdynanda od wszystkich reprezentantów kolei żelaznych upoważnienie do załatwienia spraw tego rodzaju. Dyrekcja kolei północnej urządziła w skutek tego osobne biuro, w którym interesa zarządów wszystkich kolei żelaznych zastąpienie będą przez ich delegatów. Tymczasowo odbywają się narady raz w tygodniu. W czasie wystawy powszechnej biuro będzie otwarte bez przerwy.

Ponieważ pomieszczenie osób przybywających na wystawę powszechną odgrywać będzie bardzo ważną rolę, przeto zarządy kolei żelaznych zrobiły znaczne koncesje pewnemu konsorcjum, do którego należy p. Leksman, kierownik urzędowy przez generalną dyrekcję wystawy powszechnej biura kwaterunkowego. Przedsiębiorcom tym wyznaczono na wszystkich dworcach w Wiedniu odpowiednie lokalności dla urzędzenia biur bijalnych, gdzie mogą przysmawać przybywające do Wiednia osoby, udzielając im przekazy na mieszkania i odciecz ich do mieszk.

Głównym celem tego przedsiębiorstwa jest wysyłanie ze wszystkich większych miast osobnych pociągów do Wiednia pod bardzo umiarkowanymi warunkami. Podróżny otrzyma wraz z biletem przekaz na mieszkanie w Wiedniu.

Według wiadomości otrzymanych z Hagi należy się spodziewać pięknej reprezentacji kolonii holenderskiej na wystawie w Wiedniu. Niderlandzki minister dla kolonii oświadczył w odpowiedzi na wniesioną przy dyskusji budżetowej interpelację, że zwrócił już uwagę generalnego gubernatora kolonii na potrzebę udziału kolonii w wystawie powszechnej. Przygotowania w tej mierze prowadzone są z wielką energią. Holenderskie towarzystwo handlowe i towarzyszywo żegluga parowej „Niederland“ ustanowiło znaczne zniżone ceny transportu przedmiotów wysyłanych z kolonii holenderskich na wystawę powszechną do Wiednia.

Z Bukaresztu donoszą, że rumuński minister handlu Czetulesco wysłał okólnik do prefektów z wezwaniem, aby wszystkie przedmioty przeznaczone dla wystawy powszechnej w Wiedniu wysłane zostały do końca listopada r. do Bukaresztu. W grudniu urzędzona zostanie w Bukaresztu wystawa tych przedmiotów w taki sam sposób, jak mają być wystawiane w Wiedniu. Dalej wysłał rząd rumuński senatora Czesko i inżyniera Menkescha do Wiednia, aby na placu wystawy w części dla Rumunji przeznaczonej porobił potrzebne techniczne urządzenia.

Cena kart wstępu na plac wystawy powszechnej podwyższoną została na 50 centów w dni powszednie, a na 20 centów w dni świąteczne. W niedziele dnia 1 m. zwiedziło plac wystawy powszechnej 7628 osób. Aż po ten dzień zwiedziło plac wystawy razem 300,865 osób. Dochód ze sprzedaży kart wstępu wynosił w tym czasie razem 47,420 zła. Od 25 listopada do 1 m. dowóz maresjału na plac wystawy wynosił 39,595 centarów, a mianowicie przywieziono: 360 cent. żelaza, 3826 cent. wapna, 7600 cent. piasku, 24,600 cent. (327,300 sztuk) cegieł i 3309 centarów innych materiałów.

Wiadomości telegraficzne.

Wiedeń 10go grudnia. Deputacja izby handlowej lwowskiej, wysłana w sprawie zniesienia taryfy przewozu towarów do Lwowa, złożona z radnych Lazarusa, Klämana, Epsteina i sekretarza izby, użyskała dzisiaj wyjątkową audjencję u ministra handlu. Po wyłuszczeniu wszystkich spraw w długiej i dosadnej przemowie przewodnika deputacji Lazarusa, która posilkowana była przez Klämana, Epsteina i sekretarza, minister przejęty żywo ważnością spraw mu przedłożonych, przyobiecał poparcie takowych, zapewniając deputację, że będzie szczęśliwym, mogąc się przysłużyć krajowi naszemu.

Praga 10 grud. Wczoraj rozpoczął się w Pradze przed sądem kryminalnym proces spiskowców na życie generała Kollera. Rozprawa toczy się przy drzwiach zamkniętych, a świadkom, dopuszczonym do audytorjum, nie dozwolono pisać ani żadnych notatek robić. Na stole sędziów figurują dwa rewolwery (na 60 i 25 kroków doniosłości), dwa sztylery, latarki i pisemny wyrok śmierci na Kollera. Oskarżeni przysięgali. Nazywają się Miłosz Czerwenka, Brzysław Rzechak i Józef Kanka, w wieku 20 do 21 lat. Pierwszy był urzędnikiem asekuracyjnym, drugi pisarzem u stowarzyszenia kupieckiego, trzeci ślusarzem. Wszyscy pojawili się przed sądem w czarnych czarnych.

Wersal 10 grud. Zgromadzenie narodo obradowało nad budżetem ministerstwa oświecenia. Minister oświecenia przyrzekł śledztwo w sprawie ateistycznego inspektora szkół, zainteresowanego przez biskupa Dupanloup.

Według Havas, chciała Austria doprowadzić do porozumienia w kwestji lurońskich, obawiając się złego wpływu w razie nieporozumienia na handel na morzu Adriatyckim.

Przegląd polityczny.

Dzienniki peszteńskie zapowiadają aż dwa na raz przesilenia, jedno dotyczy Paulaera, drugie ministerstwa honwedów. Pauler, minister sprawiedliwości, ponosił stanowczą klęskę w izbie deputowanych w kwestji kolonizacyjnej. Chodzi tu właśnie o 10,000 blisko rodzin, które na mocy tak zwanego dawnego okazu właścicieli ziemscy mają wyugować z gruntów. Już dwóch ministrów sprawiedliwości przedstawiało odpowiednie wnioski deputowanym, którzy takowe przyjmowali, lecz odpychała je izba wyższa. Ale sprawa nie cierpi zwłoki, i dziś Pauler wystąpił w izbie niższej z projektem całkiem wsteczniczym, który izba niższa odparła, a przyjęła inną zupełnie redakcję. Izba wyższa naturalnie odrzuciła projekt, raz trzeci, a ministrowi, który ani tu, ani tam nie umiał pozyskać większości, nie po zastanie, tylko podać się do dymisji. Drugie przesilenie stosuje się do ministerstwa honwedów. Według wszelkiego prawdopodobieństwa wpływowe stronnictwo chce tę tekę powrócić Hollanowi, gdy sfery decydujące mają na oku inną osobistość, wojewską Reform, która szczególnie gorąco popiera Hollana, mówi, że bar. Kuhn i inni wysocy urzędnicy przez niechęć ku honwedom chcą powołać na urząd nieznajomego; że nawet cesarz, który jest przychylny honwedom, nie mógł się tej agitaacji oprzeć. Przeciwnie Naplo twierdzi, że taka agitacja nie istnieje i jest wrogiem przyjaciół Hollana.

O dymisji pruskiego ministra wojny nie wątpi już i „Kreuztg“, która najdłużej w nią nie wierzyła. Hr. Roon tak wiekiem, jak co do czasu urzędowania jest najstarszym z obecnych ministrów, piastuje bowiem tekę od 5 grudnia 1859 r. O następcy jego krąży najrozmaitsze wieści: wymieniane są nazwiska generałów Bose, Kameke, Stoscha i Stiehle. Jest także rzeczą pewną, że wraz z ministrem wojny opuszcza urząd minister rolnictwa S. Luchow, który pełni ten obowiązek od 9 grudnia 1862.

O jego wyspieniu tak mówi Spener. Zg: „Przez dymisję p. Salchowa należałoby bynajmniej szukać w nadmiarze pracy i w niezwykłych trudach urzędowania, lecz w politycznych wypadkach ostatnich tygodni. Wreszcie nie ulega wątpliwości, że ministerstwo rolnictwa zwinęte bez szkody dla rolnictwa zostało zwinęte, jako zarząd samostny.“ Komisja trzydziestu rozbiiera projekt, dotyczący kwestji konstytucyjnych we Francji. Członkowie lewego śrudka, zasiadający w komisji, postawili następujące wnioski: przedłużenie władzy przy-

dentu na 4 lata, ustanowienie prowizorycznej wiceprezdytury na wypadek nieistnienia władzy wykonawczej aż do jej przywrócenia, częściowe odnowienie zgromadzenia, utworzenie drugiej izby, odpowiedzialność ministrów i uregulowanie stosunków między władzą wykonawczą a izbą. Komisja postanowiła wzięść te wnioski pod obrady, co zawsze świadczy o jej pokojowym usposobieniu. W liczbie podpisanych obok Tenier, Laboulaye, Picarda, czytamy imiona jen. Chanzy, Juljusza Favra, admirała Jaures, Ricarda i innych.

Ostatnie telegramy.

Wiedeń 12 grudnia. Izba posłów rady państwa rozpoczęła dzisiaj na nowo posiedzenie. Posłowie z Tyrolu i Vorarlbergu nie przybyli. Po dokonaniu formalności, rząd przedkładał projektu ustawy względem poboru podatków w pierwszym kwartale 1873 r. i względem poboru rekruta w r. 1873, następnie traktat pocztowy między Austrią, Węgrami a Niemcami.

Pierwsze dwa projekta izba uchwala wzięść natychmiast pod obrady. Wiedeń 12 grudnia. Koniec posiedzenia rady państwa. Przegląd rządowy o praktyce chirurgów z poprawką ministra spraw wewnętrznych przyjęte zostało w drugim czytaniu. Po zakończeniu posiedzenia, wydział finansowy zgodził się na dalszy pobór podatków, przyzem minister finansów oświadczył, że rząd wkrótce przedłoży projekt stanowczego uregulowania plac urzędniczych.

Pesz 12 grudnia. W sejmie węgierskim wnosi Madarasz, ażeby odnowić rządowi absolutoryum. Pesz 11 grudnia. Według „Jagdudomány Közönyt“ zamierza minister Pauler swoje projekta do ustaw w następującym porządku przedstawić izbie poselskiej: ordynacja adwokacka i notariacka, nowella dotycząca postępowania w sprawach spadkowych, materialna część kodeksu karnego i projekt do ustawy o zobowiązaniach, jako część prawa cywilnego.

Na dziesiątym posiedzeniu izby poselskiej obradowano dalej nad §. 14 projektu do ustawy o kolonistach. Berlin 11 grudnia. Prov. Corr. kończy artykuł, omawiający stosunki Francji, w następujący sposób: „Z dotychczasowych oznak pokazuje się, że obydwie strony pragną nowego porozumienia się. Opinia publiczna Francji i Europy z szczerem zadowoleniem powita stałe zbliżenie się zgromadzenia narodowego i prezydenta rzeczypospolitej, gdyż to byłoby nową rękojmą trwałszego ustalenia się stosunków Francji.“

Tenże sam dziennik donosi, że kanclerz państwa ks. Bismark wrócił do Berlina między 15 a 20 b. m. Belgrad 12 grudnia. Dzień obchód uroczystości rocznicy uznania niepodległości Serbji przez Europę. Wersal 12 grudnia. Na wczorajszym posiedzeniu zgromadzenia narodowego Gaslodeu wnosi, aby zgromadzenie nie rozwiązało się, zanim terytorjum francuzkie nie będzie zupełnie wolnym od okupacji. Zgromadzenie uchwala po dłuższej dyskusji, aby sprawozdanie względem petycji o rozwiązanie, odcrocyć do soboty.

Wydział z trzydziestu uchwalił, aby się przedewszystkiem zajął kwestją atrybucji obecnych władz rządowych i odpowiedzialności ministrów. Następnie odczytanie pisma p. Thierasa, w którym oświadcza, że przyjmuje zaproszenie, aby przybył do komisji w celu porozumienia się. Manifest lewicy republikańskiej pochwala petycję względem rozwiązania zgromadzenia narodowego i oświadcza, że niewykluczając ewentualności częściowego wznowienia zgromadzenia, lewica głosować będzie za zupełnym odnowieniem izby. Manifest podpisało 105 członków izby.

Bern 11 grudnia. Rada narodowa zatwierdziła bez znaczących rozpraw ordę rady związkowej, dotyczącej rachunków, spowodowanych internowaniem wschodniej armji francuzkiej. Bruksela 11 grudnia. Indpendance belge donosi z Madrytu z d. 10 b. m.: Kongres uchwalil już najważniejszą część budżetu dochodów; reszta budżetu niema znaczenia i przyjęta będzie bez rozpraw. Wszyscy emeryci rządowi otrzymają w d. 22 grudnia zaległe pensje.

Oddział powstańców pod dowództwem Aguilara i wzięto w niewolę. Aguilarschronił się do Portugalji. Oddziały Barrera i Bejar'a zupełnie rozbito.

Kursa. — Wiedeń 12 grudnia, god. 2. — Srebro 108.— — Akcje kredy. 338 50 — Lombard 198 50 — Losy r. 1860 102.— 137.— — Napoleony 8.74.— — Akcje kol. galic. Karola Ludwika 230.— — Akcje kolei lwowsko-czerwony 155 50 — Akcje kolei północno-wschodniej 160 50 — Akcje banku związkowego (V r r bank) 225 50 — Renta w srebrze 70.15.— — Obligumiecion galicyjskie 77 50.— — Akcje banku wiedeńsk. dla obrót. gólnego 260.— — Akcje argo-banku 332 50.— — Akcje kolei rząd. 339.— — Akcje k. l. siedm.— — Akcje kol. Rudolfa 170.— — Tramwaj 340 — — Akcje banku budowy 183.50 — — Akcje kolei wschodniej 134.— — Akcje banku anglo-węg. 104.— — Unionbank 275.— — Losy tureckie 77 — — Losy węg. prem. 101.— — Akcje kolei bogum. 187 50.— — Akcje kol. Ezbiety 248.— — Akcje kolei północno zachodn. 216.— — Ogólne austriackie bank 37.— — Akcje nowego wiedeńskiego tow. Tramwaj 165.— —

Uposobienie giełdy: pomyślne.

Redaktor i wydawca: dr. Ludwik Gmuplowicz.

Redaktor odpowiedzialny: Stan. Gralichowski.

Kurs Papierów i Pieniędzy.

Table with multiple columns listing exchange rates for various locations like Kraków, Wiedeń, and Lwów, including items like Obligation, banknotes, and interest rates.

Pociągi osobowe na kolejach żelaznych.

Table with columns for stations (Stacje), departure times (Odechoda), and arrival times (Przychoda) for various railway lines.

